

EMO ATEX'İ SAHIPLENDİ

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, açılış konuşmasına EMO'nun kendi mesleki alanlarını ilgilendiren konulara ilişkin çok sayıda bilimsel etkinlik düzenlediğini belirterek başladı. "Tüm bu mesleki faaliyetlerimizde temel anlayışımız; mühendislik hizmetlerinin gelişmesinde ve topluma sunulmasında bilim ve teknolojinin kamu yararına uygulanması için çaba göstermek olarak özetlenebilir" diyen Göltaş, "Parlayıcı ve Patlayıcı Ortamlarda Güvenlik" konusunun daha önce yeterince ele alınmadığını vurguladı.

Petrol, petrol ürünleri, kimya, doğalgaz, kömür madenleri, hububat siloları, şeker fabrikaları, kereste ve mobilya fabrikaları, ekmek fırın ve fabrikaları, ilaç sanayi, gıda sanayinin bazı kolları gibi yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler ile uğraşan birçok sanayi sektöründe normal çalışmada, arıza veya bakım gibi hallerde patlayıcı ortamlar oluştuğunu ifade eden Göltaş, bu ortamlar ile ilgili düzenlemelerin ATEX Direktifleri olarak anıldığını kaydetti. Konuya ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bünyesinde bir komisyon çalışması yapıldığını ve bu çalışmalarda EMO'nun da yer aldığını belirten Göltaş, şöyle devam etti:

"2011 yılının başında özellikle bu konuda bir sempozyum ihtiyacının, gerek Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı yetkilileri, gerekse mesleki demokratik kurumlar tarafından gündeme getirilmesi üzerine, TMMOB kapsamında sekretaryasını Elektrik Mühendisleri Odası olarak üstlendiğimiz bu sempozyumu Maden, Jeoloji, Kimya, Çevre ve Petrol Mühendisleri Odaları ile birlikte düzenliyoruz.

Özellikle sanayide, elektrik enerjisinin yanı sıra, LPG, LNG ve doğalgaz kullanımında da artışlar görülmektedir. Bu kadar çok enerji kaynağı iç içe kullanılırken, birçok çeşitliliği ve riskleri olan patlayıcı ortamlarda daha dikkatli olunması ve gelişmelerin daha dinamik bir şekilde takip edilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu noktada, patlayıcı ortam oluşabilecek işletmelerde çalışan, proje üreten, montajını yaptıran ve kontrol eden mühendislere ışık tutacak bu sempozyumda, sektörün önünü açmak, daha sağlıklı ve güvenli tesisler kurabilmek için görevler çıkacağına inanıyoruz."

Meslek hastalıklarının ve iş kazalarının sanayinin gelişmesi ile yoğunluk kazandığına dikkat çeken Göltaş, "Sorunların yoğunluğuna ve toplumsal tepkilere bağlı olarak da çözüm önerileri üretilmesi ve yaşama geçirilmesine yönelik çalışmalar İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusundaki etkinliklere ivme kazandırmıştır. Ancak yapılan tüm çalışmalara, alınan onca önleme rağmen dünyada ve ülkemizde iş kazaları ve meslek hastalıkları can almaya, sakat bırakmaya devam etmektedir. Çalışan işçi sayısına göre ölüm oranı, ülkelerin

gelişmişlik derecesi ile ters orantılı biçimde değişmektedir" diye konuştu.

BM İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nin 23. Maddesi'nde "Herkesin, kendi özgür seçimiyle belirlediği bir işyerinde, adil ve elverişli çalışma koşullarında çalışma hakkı vardır. Sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sağlamak, çalışanları sağlık ve güvenlik risklerine karşı korumak, üretimin devamlılığını sağlamak ve verimi artırmak üzere hiç kimse zarar görmemeli, mal ve eşya hasara uğramamalıdır" denildiğini hatırlatan Göltaş, şöyle devam etti:

"Buna karşın, dünya genelinde iş kazaları ve meslek hastalıklarına ne yazık ki kalıcı bir çözüm üretilenmemiş, işçi sağlığı ve iş güvenliğinin temel amacı ve ilkesi yaşama geçirilememiştir.

Bu konuda ülkemizde yaşanan iş kazaları ve yaşamını yitiren işçiler açısından ise durum son derece kötüdür. Bugün Türkiye, Uluslararası Çalışma Örgütü ve Dünya Sağlık Örgütü'nün raporlarında iş kazaları ve işçi ölümleri açısından Avrupa'da birinci, dünyada üçüncü sırayı almaktadır."

İş Cinayetleri-Büyüme İstatistikleri Çelişkisi

Son 10 yılda "büyüyoruz ve kalkınıyoruz" söylemlerine paralel olarak yaşanan ve birçoğu istatistiklere bile girmeye değer bulunmayan iş kazaları yaşandığını belirten Göltaş, kamu vicdanını sızlatan ve toplu ölümlere neden olan kazaları şu sözlerle hatırlattı:



"Bursa, Balıkesir ve Zonguldak'ta meydana gelen maden kazalarında ölen yüzlerce emekçi, Afşin-Elbistan Termik Santrali'nde göçük altında bıraktıklarımız, Ankara OSTİM ve İvedik'te önce kablo ve hidrolik araç üreten, ardından tiner ve boya imalatı yapan işyerlerinde ardi ardına meydana gelen patlamalar sonucu kaybettiğimiz canlar, İstanbul Davutpaşa'da havai fişek atölyesinde yaşanan felaket ile yitirdiğimiz işçiler, pencereleri olmayan bir panelvan minübüste malzeme taşıyıcı gibi işyerine götürülürken İstanbul'un orta yerinde selden boğularak ölen emekçi kadınlar, hergün Tuzla'da yaşanan iş cinayetleri, büyüme istatistiklerinin içinde hiçbiri doğal olarak yer almadılar.

Onların tümüne maden emekçilerinin şahsında en yetkili ağızlardan 'bu mesleğin kaderinde bu var' denildi. 'Bu yörenin insanları buna alışık, mesleğe girenler bunu bilerek giriyor' denildi. 'Mukadderat' denildi. Yetmedi dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı madencilerin günler sonra cesetlerine ulaşılmasının ardından işçilerin bedenlerinde yanık olmadığından bahisle güzel öldüklerini beyan etti.

Aslında bu söylemleri tekzip edencesine Sayın Başbakan'ın 12 Eylül 2011 tarihinde İstanbul'da düzenlenen 19. Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi'nde yaptığı konuşmada, 'Batı tarihinde köleliliğin kaldırıldığı doğrudur, ancak emek üzerindeki sömürüye hâlâ tam olarak son verildiğini söylemek mümkün değildir' demiş olması; yine aynı konuşmada, Dünyada yaşanan krize de değinerek, 'Bu krizin arka planını incelediğimizde, krizin ekonomik nedenleri kadar, siyasi ve ahlaki boyutunu da nazarı dikkate almamız gerek. Krizin altyapısında sonu gelmeyen bir tüketim ve kazanma hırsı, israf kültürü, devletlerin halklarından bilgi saklaması gibi gayri ahlaki tutum ve davranışların olduğunu da kabul etmek gerekiyor. Yaşanan bu olumsuz gelişmelerin, kapitalizmin geçmişini sorgulamak açısından önemli bir fırsat oluşturduğuna inanıyorum' demesi, işçilerin 19. Yüzyılı aratmayan sömürü koşullarında çalıştırıldığı, kar hırsıyla işçi sağlığı ve güvenliği için hiçbir adımın atılmadığı, neredeyse her gün yeni bir işçi cinayeti yaşanan bir ülke başbakanı için oldukça manidar olmuştur.

Manidardır, çünkü kapitalizmin geçmişini sorgulayarak bu işin içinden çıkılması, yaşananların aklanması söz konusu değildir. Buradan Başbakan'a hatırlatmak isterim ki, Kapitalizm en vahşi haliyle yoluna devam ediyor. İşsizliğin gölgesinde esnek çalışma, taşeron sistemi daha da yaygınlaşıyor. Çalışma koşulları her geçen gün daha da ağırlaşıyor. 'İşin sahibi' olan firma ile 'iş yapan' işçi arasında artık daha fazla firma giriyor. Yani sömürü devam ediyor."

EMO'dan İş Güvenliği Önerileri

Göлтаş, iş güvenliğinin sağlanması ve kazaların en az indirilmesi için önerilerini de şöyle sıraladı:

"İnsan hayatını, kamusal faydayı merkezine almayan anlayışlardan vazgeçilerek, denetimsiz ve kural dışı çalışmakta olan, teknolojik yenilenmelerini yapmayan, sendikalaşmayı engelleyen ve kaza riskine açık işletmelerin etkin denetiminin yapılarak yaptırımların uygulanması ve işçi sağlığı ve işçi güvenliği mevzuatının günün gerekleri ışığında yeniden düzenlenmesidir.

Bu kapsamda, öncelikle kamu ve özel tüm işletmelerde maliyet unsuru olarak görülüp uygulanmayan işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri eksiksiz alınmalı, başta kömür ocakları, tersaneler, parlayıcı ve patlayıcı ortamları oluşturan işletmeler olmak üzere iş kazaları sonucu yaşadığımız can kayıpları artık önlenmelidir.

Bu kapsamda; özelleştirmelere, taşeronlaşmalara, hizmetlerin devrine derhal son verilmelidir.

İş güvenliği denetiminden birinci derecede sorumlu olan başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olmak üzere tüm ilgili kurumlar yaşanan iş kazalarının önlenmesi için görevlerini tam olarak yerine getirmeli, bu konuda köklü önlemler acilen alınmalı ve ödünsüz uygulanmalıdır.

Kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yaptırımların yanı sıra örgütlenmenin ve sendikalaşmanın önündeki engeller kaldırılmalıdır.

Faaliyet gösteren her işletmede acilen risk değerlendirmesi yapılmalı, çalışması uygun olmayan işletmeler hemen kapatılmalıdır."

TMMOB'un iş güvenliği konusunda olduğu gibi diğer konulara ilişkin benzer önerileri ve eleştirileri nedeni ile kimi çevrelerce, "meslek alanlarına ilişkin sınırları aşmak ve politika yapmak" ile suçlandığını kaydeden Göлтаş, sözlerini şöyle tamamladı:

"Aslında bunu belirtmekteki amacım toplumsal yarar ve adil bir bölüşüm konusunda söylediklerimizin tümünün mesleğimizin gerçek anlamda bizlere yapmayı sorumlu kıldığı iş ve yaşam alanlarımızın bire bir kendisi olduğu gerçeğidir. Bu bağlamda; enerjiden, madencilğe, ulaşımdan, kentleşmeye, tarımdan sanayileşmeye yani üretimin her alanında insan yaşamını en temel veri kabul ederek yürüme, rahatsız ettiğimiz egemenlere göre politika yapmayı sürdüreceğiz. Tüm çalışanların sağlıklı, güvenli ortamlarda insanca çalışma ve yaşam koşullarının takipçisi olmaya devam edeceğiz.

Bu sempozyumda amacımız; en basit ifadeyle, kapitalizmin sınırsız ve kural dışı için ucuz işgücü olarak güvencesiz, sigortasız, tehlikeli koşullarda insan haklarına aykırı biçimde çalıştırılan ve gece yarısı bir tekstil fabrikasında çıkan yangında üzerlerine kilitlenen kapı nedeniyle yanarak ölen genç kızlarımız bir daha olmasın mesajını vermektir.

Buradan 29 Aralık 2005 tarihinde Bursa'da tekstil fabrikasında yanarak can veren 15 yaşındaki Ayşe Denizdalan'ı, 18 yaşındaki Sadife Dündüş'ü, 21 yaşındaki Gülden Çiçek'i, 27 yaşındaki Necla Özveren'i ve 32 yaşındaki Sevgi Sesli'yi saygıyla anmak istiyorum."